Dosarul nr. 2-753/2017

**H O T Ă R Î R E**
**În numele Legii**
**(Hotărîrea motivată a fost redactată integral la data de 19 noiembrie 2024)**

31 ianuarie 2024 mun. Hînceşti
Judecătoria Hînceşti, sediul Central
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Emil Bulat
Grefier Daria Moscaliov şi Alexandr Chiosa
Cu participarea:
Avocaţilor Veronica Pascal şi Constantin Brînză

a examinat în şedinţa publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grigoriţa Natalia către Bivol Nicolae, Bivol Maria şi Primăria Costeşti, r-nul Ialoveni, intervenient accesoriu Agenţia Servicii Publice, Departamentul Cadastru, privind stabilirea hotarelor a terenurilor, restabilirea bornelor de hotar, obligarea de a nu crea impedimente la exercitarea dreptului de proprietate, înregistrarea modificărilor în Registrul Bunurilor Imobile şi încasarea cheltuielilor de judecată,

**a c o n s t a t a t :**

La data de 25 iulie 2017, avocatul Pascal Veronica, în interesele reclamantului Grigoriţa Natalia s-a adresat în instanţa de judecată cu cerere de chemare în judecată către Bivol Nicolae, Bivol Maria şi Primăria Costeşti, r-nul Ialoveni, intervenient accesoriu Agenţia Servicii Publice, Departamentul Cadastru, privind stabilirea hotarelor a terenurilor, restabilirea bornelor de hotar, obligarea de a nu crea impedimente la exercitarea dreptului de proprietate, înregistrarea modificărilor în Registrul Bunurilor Imobile şi încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea vicepreşedintelui interimar al Judecătoriei Hînceşti Corina Albu din 16 noiembrie 2022 cu privire la redistribuirea dosarelor, s-a dispus redistribuirea aleatoriu din procedura judecătorilor Svetlana Bîcu şi Viorel Botnăraş a tuturor dosarelor penale/de instrucţie, civile şi contravenţionale, fiind deblocate ambele sedii ale Judecătoriei Hînceşti, astfel, potrivit fişei de repartizare repetată a dosarului cauza civilă nominalizată a fost repartizată judecătorului Bulat Emil, în mod automat-aleatoriu, pe data de 01.12.2022, iar prin încheierea nr. 2-753/2017 din 20.12.2022 s-a dispus acceptarea spre examinare, în procedură contencioasă, cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Pascal Veronica în interesele lui Grigoriţa Natalia împotriva lui Bivol Nicolae cu privire la aprecierea modului de folosire a terenului aferent construcţiilor şi înlăturarea obstacolelor cu stabilirea şedinţei de judecată pentru data de 20 martie 2023, ora 09:30.

***Pretenţiile reclamantului***

În motivarea acţiunii înaintate reclamanta a indicat că, în baza certificatului de moştenitor testamentar din 05.03.2009, Grigoriţa Natalia a devenit proprietara imobilului cu nr. cadastral ***** cu construcţiile accesorii, lotul de pământ pentru construcţia casei fiind de 01.082 ha.

Conform cerinţelor legislaţiei în vigoare şi anume art. 290 Cod civil, la data de 05.03.2009 proprietatea a fost înregistrată la Oficiul Cadastral Ialoveni.

În vecinătate, pe sectorul de teren obţinut în proprietate, este instalată familia Bivol, care au calitatea de pârâţi pe cauza dată, astfel, pe parcursul convieţuirii în vecinătate cu mama reclamatei, Bivol Domnica, nu a fost stabilit hotarul între terenuri, folosindu-se fără careva obiecţii.

Se mai arată că, Pârâţii o perioada de timp creează obstacole în folosirea proprietăţii, distrug bunurile amplasate pe terenul reclamantei, pătrund fară permisiune şi creează diverse obstacole, la fel şi numesc cu cvinte necenzurate, fapt pentru care, reclamanta menţionează că a depus mai multe plângeri către organele respective, inclusiv în adresa primăriei, care prin răspunsul din 07.07.2017 au informat reclamanta despre necesitatea stabilirii hotarelor între aceste 2 proprietăţi, deoarece ţine de competenţa altor organe soluţionarea acestui litigiu.

Totodată, aceste abuzuri au fost constatate şi de către IP Ialoveni, iar prin încheierea din 18.06.2017 a fost atras la răspundere administrativă fiul pârâţilor Bivol Valeriu şi respectiv sancţionat în baza art. 69 al. 1 Cod Contravenţional.

Susţine că în luna iulie 2017 a distrus o porţiune de 3 m de gard, au distrus gura gropii de apă, din care cauză se ruinează şi malul gardului, fapt constatat şi de comisia primăriei, care cu ieşire la faţa locului la data de 17.07.2017 au întocmit actul respectiv.

Astfel, iniţial au convenit fie stabilit un hotar dar până în prezent nu s-a rezolvat nimic, ba mai mult, s-au iscat conflicte, fapt pentru care reclamanta s-a adresat către poliţia judiciară în vederea soluţionării problemei, însă prin răspunsul din 30.09.2015, a fost informată despre necesitatea soluţionării litigiului în ordine civilă.

Prin urmare, întru soluţionarea mai precisă a ordinii de folosire a terenului, stabilirea hotarelor între vecini şi înlăturarea obstacolelor apărute reclamanta înaintează prezenta cerere în judecată, or, proprietarii terenurilor vecine sunt obligaţi să se respecte reciproc, cerinţă impusă de prevederile art. 377 Cod civil.

Mai mult, conform prevederilor art. 379 Cod civil proprietarul este în drept a cere interzicerea ridicării sau exploatării unor construcţii sau instalaţii despre care se poate afirma cu certitudine că prezenta atentează asupra terenului său.

Susţine reclamanta că până la moment nu este stabilit un hotar fix al terenurilor învecinate, iar cerinţa către pârâtă de a stabili hotarele pe cale extrajudiciară a fost ignorată.

Conform prevederilor art. 393-394 Cod civil proprietarul de teren poate cere proprietarului de teren vecin stabilirea unui hotar determinat, iar dacă această cerinţă nu este soluţionată pe cale amicală, proprietarul este în drept să solicite instanţei de judecată.

Prin urmare, solicită avocatul Pascal Veronica în interesele reclamantei Grigoriţa Natalia:

- stabilirea hotarelor între terenurile cu nr. cadastrale ***** şi *****;
- Obligarea reclamatului la înlăturarea obstacolelor prin interzicerea pătrunderii pe teritoriu şi distrugerii bunurilor amplasate (groapa, fundamentul gardului);
- încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării prezentei cauzei civile, din partea avocatului Pascal Veronica, în interesele reclamantei Grigoriţa Natalia au parvenit mai multe cereri de concretizare, astfel la data de 03 octombrie 2023, în cadrul examinării litigiului în procedura Judecătorului Bulat Emil, avocatul Pascal Veronica în interesele reclamantei Grigoriţa Natalia a înregistrat prin intermediul secţiei evidenţă şi documentare procesuală din cadrul Judecătoriei Hînceşti, sediul Central o cerere de concretizare a cerinţelor potrivit căreia a solicitat instanţei:

- a stabili hotarele între terenurile cu nr. cadastral 5515208229 şi nr. 5515208228 conform actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din data de 18.04.2019;
- a obliga pârâtul Bivol Nicolae la restabilirea bornelor de hotar între terenurile cu nr. cadastrale ***** şi *****;
- a obliga pârâtul Bivol Nicolae să nu creeze obstacole în folosirea terenului cu nr. cadastral 5515208229 şi interzicerea pătrunderii pe teritoriu reclamantei, distrugerii bunurilor reclamantei (groapa, fundamentul gardului);
- a dispune înregistrarea Actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18.04.2019 în Registrul Bunurilor Imobile de către ASP DP Cadastru;
- încasarea cheltuielilor de judecată din contul pârâtului Bivol Nicolae.

***Pârâtul Bivol Nicolae***, fiind reprezentat de avocatul Constantin Brînza, la data de 16 ianuarie 2018 a înaintat instanţei referinţa asupra cererii de chemare în judecată depusă de Grigoriţa Natalia către Bivol Nicolae, Bivol Maria şi Primăria Costeşti, r-nul Ialoveni, intervenient accesoriu Agenţia Servicii Publice, Departamentul Cadastru, privind stabilirea hotarelor a terenurilor, restabilirea bornelor de hotar, obligarea de a nu crea impedimente la exercitarea dreptului de proprietate, înregistrarea modificărilor în Registrul Bunurilor Imobile şi încasarea cheltuielilor de judecată potrivit căreia a solicitat respingerea cererii ca fiind una neîntemeiată şi care urmează a fi respinsă din următoarele considerente, şi anume:

Reclamantul indică că a depus mai multe plângeri către organele respective, inclusiv la primărie şi a primit răspuns, că este necesar de stabilit hotarele între cele 2 proprietăţi, deoarece ţine de competenţa altor organe care urmează să soluţioneze litigiul;

Reclamantul indică, că au fost constatate alte abuzuri de către IP Ialoveni, unde Bivol Nicolae a fost tras la răspundere pe art. 69 al. 1 Cod contravenţional, cît şi faptul, că în luna iulie a distrus o porţiune de 3 m. de gard, fapt constatat şi de primărie la 17.07.2017.

Reclamantul indică, că s-a adresat la poliţia judiciară şi a primit răspuns la data de 30.09.2015, potrivit căruia i s-a comunicat că urmează să se adreseze în instanţa de judecată. Mai indică reclamantul, că până la moment nu există un hotar fix al terenurilor învecinate, iar pârâta refuză de a rezolva litigiul pe cale extrajudiciară.

În susţinerea poziţiei sale a invocat în referinţă partea pârâtă că, urmare a analizei materialelor dosarului se constată că reclamantul nu a luat măsuri în vederea elucidării erorilor depistate în titlul de proprietate număr cadastral 5515208229, la ce primăria Costeşti a indicat în actul de constatare la faţa locului din 17.07.2017.

Totodată, în cerere reclamanta nu a indicat dacă groapa pentru scurgerea apei este pe teritoriul său, sau o parte se găseşte pe teritoriul vecinului.

La fel, în conţinutul răspunsului Primăriei Costeşti din 07.07.2017 se indică, că pentru a fi stabilit faptul încălcării hotarului este necesar de a efectua o expertiză cu efectuarea unor lucrări cadastrale în scopul stabilirii suprafeţei lotului de teren litigios, stabilirea hotarelor de facto şi stabilirea divergenţelor, ceea ce nu a fost efectuat de către reclamant.

Or, în caz că, în rezultatul lucrărilor efectuate se vor depista divergenţe, reclamantul urma să se adreseze către Agenţia Serviciilor Publice în temeiul prevederilor art. 504 Cod civil, pentru a solicita rectificarea datelor şi doar urmare a recepţionării răspunsului, urma să se adreseze în instanţă de judecată (de contencios administrativ).

La fel se indică în referinţă şi faptul că pentru efectuarea rectificărilor, urmează a fi solicitat şi primit acordul vecinului conform art. 509 Cod civil, iar dacă vecinul nu este de acord, atunci după confirmarea acestuia prin aviz ori refuz va urma adresarea în instanţa de judecată.

Mai mult ca atât, consideră partea pârâtă că, reclamantul urma să prezinte toate documentele ce confirmă dreptul său de proprietate, cât şi paşaportul tehnic al încăperilor, ceea ce nu a fost prezentat de către reclamant, or, acesta urma să prezinte actul de constatare-efectuare a identificării bunului imobil cu ieşirea la faţa locului.

Prin urmare, din conţinutul cererii de chemare în judecată supusă examinării reiese că, de fapt obiectul material litigios este construcţia accesorie (groapa), fântâna pentru scurgerea apei, care posibil nici nu este înregistrată şi deja este o Hotărîre judecătorească irevocabilă din 29.06.2009 privind lichidarea acesteia de pe hotarul vecinului, care la moment fiind utilizată şi atentează în mod admisibil asupra locuinţei şi terenului, ce aparţine lui Bivol Nicolae.

Pîrîta Bivol Maria în şedinţa de judecată s-a prezentat, solicitînd respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, menţionînd că în 2005 dânşii i-au dat în judecată unde erau nişte clădiri cu porci, dânşii au pierdut procsul, acum a rămas o groapă şi un gard din scânduri putrede, soţul ei i-a spus să le demoleze însă a refuzat, apoi acestea s-au prăvălit şi ea i-a dat în judecată. Ei în ograda lor nu intră, nu a demolat nimic, legea a pus-o să facă reparaţie unde ea a pus doar nişte pari şi gard din plasă, apoi un vecin a venit şi a tăiat nişte lemne şi i-a spus să facă un gard, unde acela a făcut un gajar care se prăvale, deci totul cade la ea, ei nu au intrat la ea şi nu au demolat nimic, gorlovina la fel nu a atins-o, dânşii au pus porcii lângă ei şi permanent se uită la ei, gardul e prăvălit din anii 1940 iar ea cheamă poliţia, dânsa nici nu vrea să repare şi nici în judecată nu vine.

Indică că când au măsurat cu GPS, după două zile după decesul mamei sale, ceea ce nu este frumos aşa. La întrebările adresate a menţionat că hotărîrea din 2006 a fost executată şi săraiul a fost demolat, ei au plătit firma, a rămas doar acea bucată de 2-3 metri şi atât. Acea groapă este pentru scurgerea apei de ploaie, când se umple dânşii pun o tablă. Cu actul făcut de compania ce a stabilit hotarul pot spune că ea are actul său şi ea pe al ei, deci şi ea a plătit. Este de acord cu stabilirea acelor hotare cum scrie în actul său. La ea în poartă a căzut un chiron pe care l-a scos şi poate asta are în vedere, deci lasă ea să îl pună la loc, astfel cu punctul doi nu sunt de acord.

Pârâtul Primăria s. Costeşti fiind citat legal de mai multe ori în cadrul şedinţelor de judecată nu s-a prezentat, nu a informat instanţa despre motivele neprezentării şi nici nu a înaintat instanţei careva cereri de amânare sau de examinare a cauzei în lipsa sa, fapt pentru care instanţa, audiind poziţia părţilor a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Intervenientul accesoriu Agenţia Servicii Publice IP Cadastru, filiala OCT Ialoveni, a înaintat instanţei o referinţă pe marginea cererii de chemare în judecată potrivit căreia a solicitat instanţei examinarea cauzei nominalizate în lipsa sa în temeiul prevederilor art. 206 alin. (1) CPC al RM.

***Aprecierea instanţei:***

Audiind participanţii la proces, studiind materialele dosarului, instanţa de judecată consideră acţiunea întemeiată în partea ce ţine de stabilirea hotarelor a terenurilor, restabilirea bornelor de hotar, obligarea de a nu crea impedimente la exercitarea dreptului de proprietate, înregistrarea modificărilor în Registrul Bunurilor Imobile, precum şi încasarea cheltuielilor de judecată cum ar fi suma de 1 000 (una mie) lei cu titlu de cheltuieli pentru întocmirea Actului

privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18 aprilie 2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad”, suma de 100 (una sută) lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată şi care urmează a fi admisă, iar în partea încasării cheltuielilor de asistenţă juridică în cuantumul solicitat de reclamanta Grigoriţa Natalia se admite parţial, cu dispunerea încasării, în mod solidar, din contul pârâţilor Bivol Nicolae şi Bivol Maria a sumei de 5 000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică, reieşind din următoarele considerente.

***Cadrul legal relevant speţei.***

Potrivit dispoziţiilor art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) Codul de procedură civilă statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Articolul (1) Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru Apărarea drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale, statuiază că, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional. Dispoziţiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosinţa bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuţii, sau a amenzilor.

Conform prevederilor art. 46 alin. (1) al Constituţiei Republicii Moldova, dreptul la proprietate privată, precum şi creanţele asupra statului sunt garantate.

În conformitate cu prevederile art. art. 6 alin. (1) şi (2) din Codul civil (în redacţia legii în vigoare de la 1 martie 2019), legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. Succesiv instanţa reţine că aplicabile speţei sunt prevederile Codului civil în vigoare până la modificările din 01.03.2019, în vigoare în perioada desfăşurării raportului juridic litigios.

Articolul 8 al Codului civil (în redacţia de până la 01.03.2019, în vigoare în perioada desfăşurării raportului juridic litigios), statuiază, (1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării de lucrări ştiinţifice, creării de opere literare, de artă, în urma invenţiilor şi altor rezultate ale activităţii intelectuale; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii

fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legislaţia leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Conform prevederilor art. 315 alin. (1) Cod civil (pînă la 01.03.2019), proprietarul are drept de posesiune, de folosinţă şi de dispoziţie asupra bunului.

În acest sens, nicio altă persoană, decât proprietarul, nu poate exercita în nume propriu, atributele acestui drept, apărat şi de art. 1 din Protocol nr. 1 al Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului, fără a-l deţine conform cadrului legal.

În corespundere cu prevederile art. 316 alin. (1) Cod civil, proprietatea este, în condiţiile legii, inviolabilă.

Potrivit prevederilor art. 320 alin. (1)-(3) Cod civil (pînă la 01.03.2019), dreptul de proprietate asupra unui bun nou, realizat de persoană pentru sine se dobândeşte de către aceasta dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dreptul de proprietate se poate dobândi, în condiţiile legii, prin ocupaţiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum şi prin hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate. În cazurile prevăzute de lege, proprietatea se poate dobândi prin efectul unui act administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 377 din Codul civil, proprietarii terenurilor vecine sau ai altor bunuri imobile învecinate, pe lîngă respectarea drepturilor şi obligaţiilor prevăzute de lege, trebuie să se respecte reciproc. Se consideră vecin orice teren sau alt bun imobil de unde se pot produce influenţe reciproce.

Conform prevederilor art. 379 din Codul civil, proprietarul poate cere interzicerea ridicării sau exploatării unor construcţii sau instalaţii despre care se poate afirma cu certitudine că prezenţa şi utilizarea lor atentează în mod inadmisibil asupra terenului său. Dacă construcţia sau instalaţia a fost ridicată respectându-se distanţa de la hotar stabilită de lege, demolarea sau interzicerea exploatării acestora poate fi cerută doar în cazul în care afectarea inadmisibilă s-a produs în mod evident.

În temeiul art. 376 din Codul Civil (în redacţia Legii de pînă la 01.03.2019), poate fi cerută înlăturarea oricăror încălcări, chiar dacă acestea nu sunt legate de privarea dreptului de posesiune. Proprietarul este în drept oricând să-şi revendice bunurile aflate în posesiunea nelegitimă a altuia.

Potrivit art. 374 Cod civil din aceiaşi redacţie, una din cele mai răspândite situaţii conflictuale este încălcarea hotarului terenului vecin în cazul construcţiei. Important este să fie sesizată depăşirea limitei hotarului terenului cît de curând posibil şi să se înainteze obiecţii.

Art. 390 Cod Civil prevede că, dacă proprietarul unui teren, cu ocazia ridicării unei construcţii, a construit dincolo de limita terenului său, fără a i se putea imputa premeditarea sau culpa gravă, vecinul trebuie să tolereze încălcarea hotarului dacă nu a obiectat până sau imediat după depăşirea limitei.

Astfel, instanţa reiterează faptul că, realizarea prerogativelor dreptului de proprietate în deplinătatea lor poate să se reflecte negativ asupra intereselor altor membri ai societăţii, precum şi asupra societăţii în întregime. Din aceste considerente legiuitorul a recurs la stabilirea unor îngrădiri în exercitarea dreptului de proprietate.

Astfel, temelia îngrădirilor dreptului de proprietate se conţine la art. 46 alin. (5) din Constituţia RM, conform căruia proprietarul este obligat la respectarea sarcinilor privind protecţia mediului înconjurător şi asigurarea bunei vecinătăţi, precum şi la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

Scopul principal în stabilirea îngrădirilor dreptului de proprietate constă în crearea condiţiilor necesare pentru a face posibilă o conlocuire a membrilor societăţii. Printre îngrădirile

dreptului de proprietate se enumără şi dreptul de vecinătate, care reprezintă o limitare legală a dreptului de proprietate şi cu o sferă de aplicare redusă.

Acesta se explică prin faptul că, normele dreptului de vecinătate sunt aplicabile numai între proprietarii terenurilor sau bunurilor imobile vecine. Vecinătatea este o stare de fapt care generează anumite drepturi şi obligaţii pentru proprietarii terenurilor sau altor bunuri imobile de unde se pot produce influenţe reciproce. Pentru asemenea situaţii legea instituie pentru proprietarii terenurilor vecine sau a altor bunuri imobile obligaţia generală de a se respecta reciproc.

În conformitate cu prevederile art. 393 Cod civil, alin. (1) „proprietarul de teren poate cere proprietarului de teren vecin să ia parte la instalarea unui hotar stabil de demarcare sau la restabilirea unui hotar deteriorat", la fel alin. (2) „cheltuielile pentru demarcare se împart între vecini în mod egal dacă din raporturile existente între ei nu reiese altfel".

Potrivit prevederilor art. 394 Cod civil, alin. (1) „Dacă în urma unei dispute este imposibilă determinarea hotarului adevărat, atunci pentru demarcare este decisivă posesiunea de fapt a vecinilor. Dacă posesiunea de fapt nu poate fi determinată, fiecărui teren îi este anexata o jumătate din porţiunea disputată". Alin. (2) „Dacă determinarea hotarului în conformitate cu prevederile alin. (1) duce la un rezultat ce contravine faptelor stabilite, în particular aduce atingere mărimii stabilite a terenului, hotarul se stabileşte, la cererea unei părţi, de către instanţa de judecată".

În cadrul şedinţei de judecată s-a constatat cu certitudine că, în baza certificatului de moştenitor testamentar din 05.03.2009, cet. Grigoriţa Natalia a devenit proprietara imobilului cu nr. cadastral ***** cu construcţiile accesorii, lotul de pământ pentru construcţia casei fiind de 0,1082 ha, proprietate care, în temeiul prevederilor art. 290 Cod civil RM, la data de 05.03.2009 a fost înregistrată la Oficiul Cadastral Ialoveni (f.d. 10).

Totodată terenul din vecinătoate cu nr. 5515208228, cu suprafaţa de 0,0677 ha aparţine cu drept de proprietate lui Bivol Nicolai şi Bivol Maria (f.d. 11).

La data de 17 iulie 2017, potrivit actului de constatare la faţa locului, efectuat în baza cererii depuse de cet. Grigoriţa Natalia Grigore şi înregistrată cu nr. 71 din 17.07.2017, comisia deplasându-se la faţa locului a constatat că „*a fost stricată o porţiune de gard de aproximativ 3 metri, a fost stricată gura gropii de apă unde se ruinează şi malul gardului. În privinţa probabil curge când plouă, la moment alte vărsări de apă nu sau depistat. În privinţa erorilor din titlu cu nr. 5515208229 primăria nu a putut depista greşeli deoarece nu dispune de utilaj corespunzător*" (f.d. 14).

Totodată, la data de 17.07.2017, pe numele lui Bivol Maria Petru a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenţie Seria nr. MAI03 772411 în ordinea prevederilor art. 104 Cod Contravenţional al RM, pe faptul că la data de 13 iulie 2017, aceasta a deteriorat gardul de pe linia de hotar care desparte gospodăriile cet. Grigoriţa Natalia, astfel fiind sancţionată în baza deciziei agentului constatator cu o sancţiune pecuniară în mărime de 20 unităţi convenţionale, echivalentul a 1 000 lei (f.d. 56).

Potrivit conţinutului cererii de chemare în judecată iniţiale şi a celor de concretizare se constată că până în prezent nu a fost stabilit hotarul fix al terenurilor învecinate din litigiu, or cerinţa reclamantei înaintată pârâtei privind stabilirea hotarelor pe cale extrajudiciară a fost ignorată, fapt constatat prin materialele cauzei civile supuse examinării.

În acelaşi context instanţa evidenţiază că la materialele cauzei, cu titlu de probă servesc actul privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar conform registrului de stat al IS Cadastru din 18.09.2017 efectuat de către inginerul geodez Victor Cebanu la cererea

beneficiarului/solicitant Bivol Nicolai (f.d. 26-27), confirmarea Primăriei Costeşti, r-nul Ialoveni cu nr. 460 din 14 septembrie 2018, potrivit căreia se confirmă că SRL „GEO PARTI CAD" IDNO/c.f. 1017600006281 pe data de 06.09.2018 a efectuat măsurări cadastrale la d-na Grigoriţa Natalia locuitoare din *****, unde au fost transpuse hotarele la terenul cu nr. cadastral 5515208229, la măsurări a fost prezent reprezentantul primăriei s. Costeşti – inginerul cadastral Borta Fiodor, totodată fiind menţionat faptul că măsurările sau petrecut fără asistenţa cet. Bivol Maria, fiindcă a refuzat de a măsura (f.d. 86-87).

La caz, instanţa consideră a menţiona că, în cazurile în care între vecini apar divergenţe referitor la determinarea hotarului terenurilor acestora, vecinii au posibilitate singuri să soluţioneze divergenţele apărute. Astfel, în condiţiile în care este imposibilă determinarea hotarului adevărat, prima soluţie care intervine este determinată de posesiunea de fapt. Adică decisivă este posesiunea de fapt a vecinilor şi hotarul se va stabili în dependenţă de faptul care vecin a posedat de fapt terenul disputat în calitate de limită de hotar. În cazul dacă nu poate fi determinată posesiunea de fapt a vecinului, intervine altă soluţie şi anume cea de anexare la fiecare teren a o jumătate din porţiunea de teren disputată.

Instanţa de judecată reţine că este competentă să se pronunţe pe marginea litigiilor în cazul în care, determinarea hotarului conform prevederilor alinatului (1) art. 394 Codul civil (în vigoare la momentul înaintării acţiunii) duc fie la un rezultat care contravin faptelor stabilite, fie aduc atingere mărimii stabilite a terenului.

Astfel, instanţa reiterează că, stabilirea hotarelor între vecinii Grigoriţa Natalia, Bivol Nicolae şi Bivol Maria, este de competenţa autorităţii publice locale, instanţa poate interveni numai în cazul în care hotarele determinate aduc atingere mărimii stabilite a terenului sau rezultatul stabilirii hotarelor contravin faptelor stabilite, ceea ce şi se invocă în prezenta acţiune.

La materialele cauzei sunt prezente atît actul privind identificarea punctelor de hotar conform Registrului de Stat al IS Cadastru din 18.09.2017 efectuat la solicitarea lui Bivol Nicolai (f.d. 26-27), cît şi actul privind transpunerea proectului în natură şi actul privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18.04.2019, efectuat la iniţiativa lui Grigoriţă Natalia cu prezenţa lui Bivola Maria care a refuzat să semneze (f.d. 110-111).

Astfel, în baza celor expuse supra, instanţa consideră necesar de a admite solicitarea părţii reclamante Grigoriţa Natalia şi a stabili hotarele dintre terenurile cu nr. cadastrale ***** şi nr. *****, amplasate în ***** în corespundere cu Actul privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18 aprilie 2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad", or acesta a fost întocmit în prezenţa inginerului funciar al primăriei şi a vecinului Bivol Maria, solicitantul asupra terenului hotarele căruia au fost demarcate în natură fiind Grigoriţa Natalia, actul emis fiind semnat de către specialistul principal Jalba Anatolie, reprezentantul primăriei Borta Tudor şi respectiv proprietarul sectorului de teren Grigoriţa Natalia, nefiind semnat de către proprietarului sectorului de teren adiacent Bivol Nicolai, care este întocmit de un specialist, avînd licenţă în efectuarea măsurărilor cuvenite (f.d. 111).

Drept urmare a constatării hotarelor dintre terenurile cu nr. cadastrale ***** şi nr. *****, amplasate în ***** conform Actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18 aprilie 2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad", se impune necesitatea de a obliga pe Bivol Nicolae domiciliat în ***** şi Bivol Maria domiciliată în ***** să restabilească bornele de hotar între terenurile cu nr. cadastrale ***** şi nr. ***** amplasate în *****, ca urmare a distrugerii unei porţiune de 3 metri de gard cît şi gura gropii de apă, ceea ce ruinează malul gardului, fapt adeverit prin actul de constatare emis de comisia primăriei prin ieşirea la faţa locului din 17.07.2017, elucidate supra, precum şi fiind invocată, de către reclamantă, şi încălcarea dreptului

de proprietate prin crearea obstacolelor în folosirea terenului cu nr. cadastral ***** amplasat în *****, ce aparţine cu drept de proprietate lui Grigoriţa Natalia.

Argumentele părţii pârâte, în ce ţine existenţa hotărîrii Judecătoriei Ialoveni din 29.06.2006, potrivit căreia Grigoriţa Natalia şi Grigoriţa Petru au fost obligaţi să demoleze saraiul de pe hotarul ce desparte de gospodăria nr. 2 a lui Bivol Nicolae, Bivol Maria şi să lichideze de pe acelaşi hotar groapa pentru captarea apei, precum şi să construiască un gard, hotărîre care a devenit definitivă şi irevocabilă urmare a menţinerii de către instanţele ierarhic superioare, fiind emis în acest sens titlul executoriu, obiecţii invocate şi susţinute de către pârâta Bivol Maria în cadrul şedinţei de judecată precum că nu a fost executată hotărîrea nominalizată, instanţa le v-a respinge, or potrivit răspunsului conţinutului răspunsului Primăriei Costeşti, r-nul Ialoveni nr. 399 din 08.07.2019 eliberat dlui Bivol Nicolae, se arată că „potrivit procesului-verbal din 22.07.2008, întocmit de executorul judecătoresc Vladimir Ciobanu, se confirmă că groapa de captare a apei a fost lichidată, iar saraiul se demolează", totodată „conform actului de îndeplinire a lucrărilor din 26.08.2008, emis de către SRL „Foxtaco", se confirmă că lucrările de demolare au fost finisate" (f.d. 125-131).

Referitor la cerinţele reclamantei în partea ce ţine de încasarea în mod solidar din contul pârâţilor Bivol Maria şi Bivol Nicolae a cheltuielilor suportate la întocmirea Actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18.04.2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad" în mărime de 1 000,00 lei, a cheltuielilor de judecată legate de plata taxei de stat la momentul depunerii cererii de chemare în judecată în mărime de 100 lei, instanţa le consideră ca fiind întemeiate şi care urmează a fi admise integral, iar solicitarea privind încasarea în mod solidar din contul pârâţilor Bivol Maria şi Bivol Nicolae a cheltuielilor suportate de judecată legate de asistenţa juridică instanţa o va admite parţial, din următoarele considerente.

Conform art. 94 alin. (1) CPC RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) CPC RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

La caz, reclamanta a solicitat încasarea cheltuielilor pentru asistenţă juridică suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze civile, anexând în acest sens bonul de plată Seria YL nr. 934529 din 15 august 2017 în sumă de 8 000 lei (f.d. 208), care a fost reprezentată de către avocatul Veronica Pascal în baza mandatului Seria MA nr. 1078423 din 18 iulie 2017 (f.d. 6).

Totodată, reclamanta a solicitat încasarea cheltuielilor pentru suportate la întocmirea Actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18.04.2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad" în mărime de 1 000,00 lei, anexând în acest sens ordinal de încasare a numerarului nr. 99129 din 15 mai 2019 şi contractual nr. 12 privind executarea lucrărilor cadastrale din 18 aprilie 2019 (f.d. 113-114).

În acest context, instanţa de judecată constată că, cheltuielile de judecare a cauzei se compun din sumele băneşti plătite de participanţii la proces, ca recompensă persoanelor care au acordat instanţei asistenţă la înfăptuirea justiţiei într-o cauză concretă, precum şi cele destinate compensării cheltuielilor suportate de către instanţă la efectuarea actelor de procedură.

Obligarea la plata cheltuielilor de judecată are în vedere culpa procesuală a părţii.

Astfel, partea aflată în culpă procesuală va suporta, la cerere, cheltuielile de judecată efectuate în cauză de partea adversă.

Prin urmare în vederea determinării cuantumului compensaţiei acordate, instanţa, pentru a face o apreciere corectă, va ţine cont de: complexitatea cauzei; aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client etc., altfel spus, munca avocatului trebuie să fie rezonabilă, adică să nu fie exagerată.

La caz, apreciind complexitatea cauzei şi volumul de muncă depus de avocat, se constată că onorariul avocatului în sumă de 8 000 lei pentru acoperirea cheltuielilor de asistenţă juridică suportate, la caz este una exagerată în legătură cu ce se admite parţial şi, ţinând cont de esenţa litigiului, volumul pretinselor activităţi exercitate de avocatul Pascal Veronica, numărul şedinţelor de judecată în procedura judecătorului Emil Bulat, suma de 5 000 lei, în opinia instanţei este una echitabilă şi urmează a fi compensată în beneficiul reclamantei Grigoriţa Natalia, în mod solidar, din contul pârâţilor Bivol Maria şi Bivol Nicolae, sumă, care este una rezonabilă, or avocatul a întocmit cererea de chemare în judecată efectuând şi înştiinţarea prealabilă, a oferit consultaţie clientei sale, depunând acţiunea în instanţa de judecată, a participat la examinarea cauzei participând la 4 şedinţe de judecată din cele 6 fixate în cadrul examinării dosarului în procedura judecătorului Emil Bulat, având şi cheltuieli suplimentare de deplasare, ceea ce în cumul confirmă cheltuielile admise de instanţa de judecată.

În conformitate cu prevederile art.art. 290, 377, 379, 393-394 Cod civil (în redacţia Legii de până la 01.03.2019), art. 238-243 CPC al RM, instanţa de judecată,

**H O T Ă R Ă Ş T E :**

Se admite parţial cererea depusă de Grigoriţa Natalia.

Se stabilesc hotarele dintre terenurile cu nr. cadastrale ***** şi nr. *****, amplasate în ***** conform Actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18 aprilie 2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad”.

Se obligă Bivol Nicolae domiciliat în ***** şi Bivol Maria domiciliată în ***** să restabilească bornele de hotar între terenurile cu nr. cadastrale ***** şi nr. ***** amplasate în *****.

Se obligă Bivol Nicolae domiciliat în ***** şi Bivol Maria domiciliată în ***** să nu creeze obstacole în folosirea terenului cu nr. cadastral ***** amplasate în *****, ce aparţine cu drept de proprietate lui Grigoriţa Natalia.

Se dispune de către Agenţia Servicii Publice înregistrarea Actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18 aprilie 2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad” în Registrul Bunurilor Imobile.

Se încasează în mod solidar de la Bivol Nicolae domiciliat în ***** şi Bivol Maria domiciliată în ***** în beneficiu lui Grigoriţa Natalia, a.n. *****, *****, domiciliată în ***** suma de 1000 (una mie) lei cu titlu de cheltuieli pentru întocmirea Actului privind identificarea (restabilirea) punctelor de hotar din 18 aprilie 2019 întocmit de SRL „Geo Parti Cad”, suma de 100 (una sută) lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată şi suma de 5 000 (cinci mii) lei cheltuieli de asistenţă juridică.

În rest acţiunea în partea încasării cheltuielilor de asistenţă juridică în cuantumul solicitat de reclamanta Grigoriţa Natalia se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de apel în Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile, de la momentul pronunţării hotărîrii, prin intermediul judecătoriei Hînceşti, sediul Central.

**Preşedintele şedinţei:**
**Judecător** **Emil Bulat**
**Copia corespunde originalului.**
**Judecător** **Emil Bulat**